

**Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
Навчально-науковий інститут морфології
Всеукраїнська громадська організація
“Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України”**

**Збірник матеріалів науково-практичної
конференції**

**ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ МОРФОЛОГІЇ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ І
КЛІНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

10 – 11 жовтня 2019 року

Тернопіль – 2019

Редакційна колегія

Проф. Небесна З.М. (головний редактор)

Проф. Боднар Я.Я.

Проф. Герасимюк І.Є.

Доц. Крамар С.Б.

Асп. Огінська Н.В. (відповідальний секретар)

Збірник матеріалів науково-практичної конференції

“Прикладні аспекти морфології експериментальних і клінічних досліджень”. – Тернопіль, 2019.

Матеріали публікуються в авторській редакції

Перспективою подальших досліджень є встановлення особливостей цитогенезу часточок паренхіми лімфатичних вузлів бика свійського у пренатальному періоду розвитку.

**Борута Н.В., Шепітько В.І., Лисаченко О.Д., Лічман Д.В.,
Скотаренко Т.А.**

**МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА
ЕРИТРОБЛАСТНИХ ОСТРІВЦІВ ЧЕРВОНОГО КІСТКОВОГО
МОЗКУ ПРИ КОРЕКЦІЇ ГОСТРОГО АСЕПТИЧНОГО ЗАПАЛЕННЯ
КРІОКОНСЕРВОВАНОЮ ПЛАЦЕНТОЮ**

*Вищий державний навчальний заклад України “Українська медична
стоматологічна академія”, м. Полтава*

Численні експериментальні та клінічні дослідження встановили позитивний терапевтичний ефект при введенні препаратів плаценти на відновлення уражених або патологічно змінених тканин і органів. Проведені дослідження показали, що плацента людини сприяє виконанню кровотворної функції, оскільки в ній наявні гемопоетичні стовбурові клітини.

Метою роботи була морфофункціональна характеристика еритробластних острівців червоного кісткового мозку щурів при корекції гострого асептичного запалення кріоконсервованною плацентою.

Матеріал та методи дослідження. Робота була виконана на 50 безпорідних білих щурах - інтактних (5 тварин) і експериментальних (45 тварин). Експериментальним тваринам з модельованим гострим асептичним запаленням очеревини одноразово, підшкірно вводили фрагмент кріоконсервованої плаценти у ділянку стегна. Тварин виводили з експерименту на 1-у, 2-у, 3-ю, 5-у, 7-у, 10-у, 14-у, 21-у та 30-у доби шляхом передозування тіопенталового наркозу. Матеріал ущільнювали в парафін за загальноприйнятою методикою та виготовляли зрізи на санному мікротомі МС-2 товщиною (4-5) мкм, які

збарвлювали гематоксиліном і еозином, за ван Гізоном. Парафінові зрізи використовували для проведення гістологічного та морфометричного досліджень.

Результати дослідження та їх обговорення. Одержані результати морфометричного дослідження серійних напівтонких зрізів встановили, що дозрівання клітин еритробластного ряду відбувається в еритробластних острівцях з центрально розташованим макрофагом.

В результаті експериментального дослідження було встановлено, що середня кількість еритробластних острівців змінювалася не однаково, а з піками на 2-у, 7-у та 14-у доби експерименту. Так, кількість острівців уже збільшувалась на 1-шу добу дослідження в 1,38 рази, порівняно з інтактною групою тварин, а максимального їх збільшення спостерігали уже на 2-у добу експерименту, які кількісно збільшувались майже в 2,19 рази порівняно з інтактною групою тварин.

З 3-ї по 5-у доби спостерігали зменшення кількості острівців, порівняно з попереднім терміном експерименту. На 7-у добу спостерігали збільшення кількості острівців в 2,06 рази порівняно з інтактною групою тварин. На 10-у добу спостерігали зменшення середньої кількості острівців порівняно з попереднім терміном в 1,32 рази. 14-а доба характеризувалися збільшенням кількості острівців майже в 1,07 разів, порівняно з попереднім терміном. Показників інтактної групи тварин еритробластні острівці почали набувати починаючи з 21-ї по 30-у доби експерименту.

При корекції гострого асептичного запалення, шляхом введення кріоконсервованої плаценти, на всіх термінах експерименту, визначено, що статистично вірогідних змін середніх діаметрів клітин, середніх діаметрів їх ядер і цитоплазми в еритробластному острівці, не спостерігалось. Так, середні діаметри цитоплазми і середні діаметри ядра коливалися в межах статистичної похибки порівняно з показниками інтактної групи тварин.

Висновки. Таким чином, застосування кріоконсервованої плаценти позитивно впливає на морфофункціональний стан еритробластних острівців

червоного кісткового мозку щурів у динаміці експерименту, зменшуючи агресивний вплив запального процесу на кількісний і якісний стан еритробластних острівців.

Перспективи подальших досліджень. У подальшій роботі планується встановити динаміку експресії маркера проліферації на структурних компонентах еритробластного острівця червоного кісткового мозку.

Булик Р.Є., Власова К.В.

ЦИТОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ НЕЙРОСЕКРЕТОРНИХ КЛІТИН НАДЗОРОВОГО ЯДРА ГІПОТАЛАМУСА ЩУРІВ ЗА УМОВ СТРЕСУ

*Вищий державний навчальний заклад України “Буковинський державний
медичний університет”, м. Чернівці*

Осмотичний гомеостаз і водно-сольовий обмін є одними з основних умов життєдіяльності організму. Незважаючи на певні успіхи, не з'ясованими залишаються питання стосовно участі надзорового ядра гіпоталамуса у механізмах формування стрес-реакції. Не вивченими залишаються цитометричні коливання параметрів цих нейросекреторних клітин гіпоталамуса щурів у різні періоди доби за умов іммобілізаційного стресу.

Експерименти проведені на статевозрілих самцях білих щурів, які поділені на дві серії. Іммобілізаційний стрес моделювали шляхом утримання дослідних тварин впродовж 3 год у лабораторних клітках-пеналах. Топографічну приналежність необхідних нейронів визначали за допомогою стереотаксичного атласу мозку щура. Проводили фіксацію досліджуваних структур у 10 % розчині формаліну. Парафінові зрізи фарбували гематоксиліном і еозином. Для комп'ютерної цитометрії отримували цифрові копії зображень мозкових структур з використанням мікроскопа ЛЮАМ-Р8 та цифрової камери Olympus C740UZ. Визначали середній об'єм нейроцита та його ядра, ядерно-цитоплазматичний коефіцієнт, оптичну густину забарвлення цитоплазми та стандартне відхилення забарвлення ядра нейрона.

Зміст

Алексеева В.В., Юревич Н.О., Гаргін В.В ІНДИВІДУАЛЬНА АНАТОМІЧНА МІНЛИВІСТЬ ЛОБНОЇ ПАЗУХИ ТА СУМІЖНИХ СТРУКТУР ЗА ДАНИМИ СПРАЛЬНОЇ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТОМОГРАФІЇ	3
Ананевич І.М., Барчук Р.Р., Воянський Р.С., Соболев Л.В., Попадинець О.Г, Грищук М.І. ВПЛИВ ЙОДОДЕФИЦИТУ НА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ОРГАНІВ ТРАВНОЇ, СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМ ТА ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ	4
Бестанчук О.М., Нарбутова Т.Є., Кащенко О.А., Гогітідзе О.Є ВПЛИВ БЛЕОМІЦИНУ НА МОРФОЛОГІЧНИЙ СТАН МІОКАРДУ ЩУРІВ В ЕКСПЕРИМЕНТІ	6
Білаш В.П. ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ПІДНИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ СЛИННИХ ЗАЛОЗ У ПОРІВНЯЛЬНО-ВИДОВОМУ АСПЕКТІ.....	8
Боднар П.Я., Кліщ І.М., Небесна З.М., Боднар Л.П. СТРУКТУРНІ ЗМІНИ ЕДОТЕЛІОЦИТІВ У ДІЛЯНЦІ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ТРОМБОЗУ ГЛИБОКОЇ ВЕНИ СТЕГНА ОНКОЛОГІЧНИХ ХВОРИХ.....	9
Боднар Я.Я., Трач Росоловська С.В., Небесна З.М., Миколенко А.З. УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕДСЕРДНИХ КАРДІОМІОЦИТІВ ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ГІПЕРГЛІКЕМІЇ	11
Боднарчук І.В. ОСОБЛИВОСТІ РЕМОДЕЛЮВАННЯ М'ЯЗІВ ЯЗИКА ПРИ ДЕСКВАМАТИВНОМУ ГЛОСИТІ	13
Болдирева Т.Ф. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ПАРЕНХІМИ ЛІМФАТИЧНОГО ВУЗЛА БІКА СВІЙСЬКОГО У ПРЕНАТАЛЬНОМУ ОНТОГЕНЕЗІ.....	15

Борута Н.В., Шепітько В.І., Лисаченко О.Д., Лічман Д.В., Скотаренко Т.А. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕРИТРОБЛАСТНИХ ОСТРІВЦІВ ЧЕРВОНОГО КІСТКОВОГО МОЗКУ ПРИ КОРЕКЦІЇ ГОСТРОГО АСЕПТИЧНОГО ЗАПАЛЕННЯ КРІОКОНСЕРВОВАНОЮ ПЛАЦЕНТОЮ	17
Булик Р.Є., Власова К.В. ЦИТОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ НЕЙРОСЕКРЕТОРНИХ КЛІТИН НАДЗОРОВОГО ЯДРА ГІПОТАЛАМУСА ЩУРІВ ЗА УМОВ СТРЕСУ	19
Власова К.В. [Волков К.С.] Булик Р.Є., Сметанюк О.В. УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ЗМІНИ НЕЙРОНІВ НАДЗОРОВОГО ЯДРА ГІПОТАЛАМУСА ЩУРІВ ПРИ ПОСТІЙНОМУ ОСВІТЛЕННІ.....	20
[Волков К.С.], Бенедикт В.В., Гнатюк М.С. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗМІНИ ТОНКОЇ КИШКИ ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ЇЇ НЕПРОХІДНОСТІ	23
[Волков К.С.] Довбуш А.В., Зарудна О.І. МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ СУДИННОГО РУСЛА ПРИ РЕВМАТОЇДНОМУ АРТРИТІ.....	24
Волотовська Н.В., Боднар Я.Я., Дацко Т.В. СТРУКТУРНІ ЗМІНИ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ НА ТЛІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ІШЕМІЇ-РЕПЕРФУЗІЇ КІНЦІВКИ В РАНЬОМУ ПІСЛЯТРАВМАТИЧНОМУ ПЕРІОДІ.....	26
Волошина О.В., Шепітько В.І. МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ СТРУКТУР ПЕЧІНКИ ЩУРІВ ПРИ ОДНОРАЗОВІЙ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ КРІОКОНСЕРВОВАНОЇ ПЛАЦЕНТИ.....	27
Гаврилін П.М., Блискавка К.Ю. ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ЗОНАЛЬНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ПАРЕНХІМИ ЛІМФАТИЧНИХ ВУЗЛІВ КОНЯ	29
Гаврилін П.М., Колесник А.О. ЛІМФОПОСТАЧАННЯ ЛІМФАТИЧНИХ ВУЗЛІВ ТА АРХІТЕКТОНІКА ЇХ ВНУТРІШНЬОВУЗЛОВОГО ЛІМФАТИЧНОГО РУСЛА У СВИНІ СВІЙСЬКОЇ.....	31
Гавриліна О.Г. ПАТОГІСТОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ЛЕГЕНЬ СВИНЕЙ ЗА АКТИНОБАЦИЛЯРНОЇ ПЛЕВРОПНЕВМОНІЇ.....	33
Гаврищук Ю.М., Генік Т.Р., Галицька-Хархаліс О.Я., Флекей П.П., Пилипко І.В. УЛЬТРАСТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ ГЕМОКАПІЛЯРІВ ГОЛОВНОГО МОЗКУ У ЩУРІВ ПІСЛЯ СТЕНОЗУ АОРТО-КЛУБОВОГО СЕГМЕНТА	35